

บทที่ 4

วจนลีลาในเพลงของบอย โกสิยพงษ์

วจนลีลาหรือลักษณะการประพันธ์ของผู้เขียนแต่ละคนมักมีหลักเกณฑ์ที่ใช้พิจารณาแตกต่างกันไป อาจมุ่งเน้นศึกษาด้านวรรณศิลป์ ศิลปะการใช้ภาษา การจำแนกรูปแบบต่าง ๆ ของเพลง กลวิธีการสื่อความ กลวิธีการเล่าเรื่องหรือด้านอื่น ๆ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับรูปแบบของวรรณกรรมที่นำมาศึกษารวมถึงลักษณะเด่นของผู้เขียนที่อาจปรากฏชัดในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง ผู้วิจัยได้ศึกษาเพลงของบอย โกสิยพงษ์และนำลักษณะเด่นที่น่าสนใจมาสร้างเป็นเกณฑ์การพิจารณาวจนลีลาในประเด็นดังต่อไปนี้

1. การใช้วรรณศิลป์
2. การใช้คำซ้ำ
3. การสร้างคำใหม่
4. คำที่มีความถี่ในการใช้สูง
5. การใช้ความเปรียบที่ต้องอาศัยส่วนขยาย
6. การตั้งชื่อเพลง

4.1 การใช้วรรณศิลป์

วรรณศิลป์หรือศิลปะการใช้ภาษาในเพลงเป็นอีกลักษณะหนึ่งที่สะท้อนวจนลีลาของผู้ประพันธ์เพราะวรรณศิลป์ย่อมเกิดจากการเลือกใช้ภาษาอย่างมีศิลปะ มีความงามทางภาษาทั้งในด้านเสียง ด้านคำ รวมทั้งการใช้ภาพพจน์ต่าง ๆ ซึ่งต้องอาศัยประสบการณ์ทางภาษาและศิลปะของผู้ประพันธ์

หนังสือที่เขียนอย่างมีศิลปะนั้นจะต้องทำให้ผู้อ่านเกิดอารมณ์ (Emotion) และจินตนาการ (Imagination) คล้อยตามได้ การเขียนอย่างมีศิลปะนี้อาศัยองค์ประกอบรวมในแง่ความงดงามของภาษา เนื้อหา รูปแบบ และวิธีแต่งที่ผสมกลมกลืนกัน ดังนั้นหนังสือที่มีวรรณศิลป์จึงเป็นหนังสือที่

มุ่งเสนอความงามของภาษา ความงามของเนื้อเรื่องและรูปแบบเป็นสำคัญ วรรณศิลป์จึงเป็นคุณสมบัติประการสำคัญที่ทำให้วรรณกรรมเป็นวรรณคดี (หทัยวรรณ ไชยะกุล, 2543 : 4)

งานวิจัยเกี่ยวกับวรรณศิลป์ในวรรณกรรมจึงอาจเลือกลักษณะใดลักษณะหนึ่งของวรรณศิลป์ที่มีความโดดเด่นมาทำการศึกษาวิจัย หัวข้อเกี่ยวกับวรรณศิลป์ในงานวิจัยแต่ละเรื่องจึงมีความแตกต่างกันไป เช่น

นฤมล อินทรลักษณ์ (2545) แบ่งหัวข้อของวรรณศิลป์ ในงานวิจัยเรื่องวังนลิตาในการนำเสนอภาพลักษณ์สังคมเมืองในกวีนิพนธ์ของไพโรจน์ทร์ ขาวงาม ออกเป็น 4 หัวข้อคือ 1. การเล่นคำ 2. การเล่นคำซ้ำ 3. การใช้ภาพพจน์ ได้แก่ อุปมา อุปลักษณ์ อติพจน์ บุคลาธิษฐาน วิภาษ และ สัทพจน์ และ 4. การใช้สัญลักษณ์

วัชรภรณ์ อัจฉา (2535) แบ่งหัวข้อการใช้ภาษา ในงานวิจัยเรื่องการศึกษาวิเคราะห์บทเพลงไทยสากลของสุนทรภรณ์ ออกเป็น 3 หัวข้อ คือ 1. การใช้ถ้อยคำ ได้แก่ การใช้คำภาษาวิชาการ เล่นคำที่มีเสียงสัมผัส การใช้คำซ้อน การใช้คำซ้ำ การใช้คำหลาก และ การใช้คำเลียนเสียงธรรมชาติ 2. การใช้สำนวน ได้แก่ การใช้สำนวนเดิม การใช้สำนวนที่ดัดแปลงมาจากสำนวนเดิม การใช้สำนวนที่ดัดแปลงจากสำนวนในวรรณคดีไทย และ การใช้สำนวนที่สร้างขึ้นใหม่ 3. การใช้ภาพพจน์ ได้แก่ อุปมา อุปลักษณ์ บุคลาธิษฐาน และอติพจน์

ปิยะ มณีวงศ์ (2544) แบ่งหัวข้อการใช้โวหารในงานวิจัยเรื่องการเล่าเรื่องและวังนลิตาในงานประพันธ์เนื้อร้องเพลงไทยสากลของระวี กังสนารักษ์ ออกเป็น 12 หัวข้อ ได้แก่ อุปลักษณ์ อุปมา สัมพจน์ นามนัย ปฏิภาคพจน์ อาวตพจน์ อติพจน์ อธิพจน์ ปฏิรูปพจน์ บุคลาธิษฐาน อุตสาหกรรม และปฏิปจฉา

ใจคนึง ดิณสุลานนท์ (2546) แบ่งหัวข้อการใช้โวหารภาพพจน์ในงานวิจัยเรื่องรูปแบบและกลวิธีการสื่อความหมายในเพลงที่ประพันธ์คำร้องโดยสุรภย์ สุขเสวี ออกเป็น 8 หัวข้อ ได้แก่ บุคลาธิษฐาน คำถามเชิงวาทศิลป์ สัมพจน์ อติพจน์ นามนัย อุปมา ปฏิทรรศน์ และอุปลักษณ์

งานวิจัยข้างต้นมีประโยชน์ต่อผู้วิจัยมาก เพราะเป็นแนวทางให้ผู้วิจัยหาลักษณะเด่นของวรรณศิลป์ในเพลงของบอย โกสิยพงษ์ ผู้วิจัยได้ศึกษาเพลงของบอย โกสิยพงษ์พบว่ามีการใช้วรรณศิลป์อยู่หลายประการ ดังนี้

4.1.1 บุคลาธิษฐาน

วันเนาวิบูลย์ ได้ให้ความหมายของบุคลาธิษฐานว่า บุคลาธิษฐาน (personification) คือการเขียนโดยสร้างชีวิต วิญญาณให้แก่สรรพสิ่งไม่ว่าสิ่งนั้นจะเป็นรูปธรรมหรือนามธรรมให้มี อากัปกริยาหรือความรู้สึกนึกคิดเหมือนมนุษย์ (อ้างในสุจิตรา จรจิตร, 2547 : 8) ตัวอย่างเช่น

ปางลูกทูกข์ฤดี ธรณีเศร้าใจ ปางลูกร้องไห้ ธรณีให้หวน
 พระอาทิตย์โบกมืออำลาฉันด้วยท่าทางรีบร้อน ในขณะที่ดวงจันทร์วันเพ็ญ
 ค่อยๆ กรีดกรายมา โดดเด่นอยู่บนท้องฟ้า
 ดาวเรืองไกวกิ่งทักทายกุหลาบแดง แต่กุหลาบสาวดูเหมือนจะมองไม่เห็น
 เพราะเจ้าหล่อนมัวแต่หัวเราะระริกริน เอียงแก้มหลบผีเสื้อหนุ่มอยู่พัลวัน

นอกจากนั้นหทัยวรรณ ไชยะกุล ได้ให้ความหมายของบุคลาธิษฐานว่า บุคลาธิษฐานเป็น โวหารที่กล่าวถึงสิ่งไม่มีชีวิต แต่เขียนเสมือนหนึ่งว่ามีชีวิต หรือการนำเอาสัตว์มากล่าวเสมือนว่าเป็นมนุษย์ จัดเป็นวิธีการเขียนที่มุ่งหมายจะสร้างเรื่องราวธรรมดาให้น่าสนใจมีชีวิตชีวาและเร้าอารมณ์ผู้อ่าน(หทัยวรรณ ไชยะกุล, 2543 : 14) เช่น

.....	เดือนต่ำดาวตคนกร้องไห้
ไร้ซึ่งสรรพเสียงสำเนียงใด	ไม่มีแม้ความเคลื่อนไหวของสายลม
ต้นมะขามสนามหลวงง่วงหงอย	หญ้าแพรกมดตะนอยนิ่งก้ม
แลฟ้าเห็นฟ้าพะอืดพะอม	ภูเขาทองท่านก็ชมเหมือนฟกซ้ำ

(หมายเหตุร่วมสมัย : ไพบุลย์ วงษ์เทศ)

ลักษณะบุคลาธิษฐานปรากฏอยู่ในเพลงของบอย โกสิยพงษ์ เช่นกัน โดย บอย โกสิยพงษ์ ใช้ หัวใจหรือจิตใจ, ธรรมชาติ, เพลง และวันเวลา มาแสดงอาการเทียบเคียงมนุษย์ เพื่อสร้างความหมายในเพลงหลายประการ ดังนี้

4.1.1.1 การใช้ “หัวใจ” หรือ “จิตใจ” ในบุคลาธิษฐาน บอย โกสิยพงษ์ใช้ “หัวใจ” หรือ “จิตใจ” แสดงอาการของมนุษย์เช่น การบอกกล่าว ความเจ็บช้ำ การบอกรัก เพื่อแสดงถึงความพิเศษ บางประการของความรู้สึกหรือกิริยาเหล่านั้น สามารถแบ่งเป็นหัวข้อย่อยได้เป็น 4 ลักษณะดังนี้

4.1.1.1.1 ใช้ “หัวใจ” หรือ “จิตใจ” เป็นตัวแทนของความต้องการและแรงปรารถนา
การใช้บุคลาธิษฐานในลักษณะนี้ จะมุ่งเน้นความรู้สึกที่เกิดขึ้นในใจคือความต้องการและความปรารถนาต่าง ๆ โดยให้ “หัวใจ” หรือ “จิตใจ” เป็นตัวแสดงความต้องการหรือเป็นตัวควบคุมให้ให้เกิดความต้องการและแรงปรารถนานั้น ดังตัวอย่าง

- (1) เสียงหัวใจ มันบอก ให้รู้ว่าคงต้องออก
จิตใจ ร่ำร้อง ว่าคืนนี้ต้องพบเธอ
อดทนไม่ไหวเพราะอยากจะได้เจอ
(คลั่ง (Mad))
- (2) เพราะหัวใจ มันไม่ยอมตื่น
คือความสุข ต้องนอนหลับ
(เที่ยงคืน (Midnight))
- (3) อยากมองเธอในแง่ร้าย ให้จิตใจ ได้หยุดพัก
(อยากมองเธอในแง่ร้าย)

4.1.1.1.2 ใช้ “หัวใจ” หรือ “จิตใจ” รับความรู้สึกหรือมีความทุกข์ความเจ็บปวด
การใช้บุคลาธิษฐานในลักษณะนี้มุ่งเน้นการสื่อถึงความทุกข์และความเจ็บปวดในระดับที่มากกว่าปกติ ดังตัวอย่าง

- (1) เสียงของหัวใจ
ที่เจ็บช้ำ ที่หวนไหว ที่อจลา ที่น้อยใจ
(ฟังซี)

- (2) มองไปทางไหนไม่พบอะไรที่ดี ที่จะทำให้ใจ มีความหวัง
อยู่ที่ไหนหรือความรักช่วยเข้ามาทักหัวใจของฉันดูบ้าง
(อยู่ที่ไหน)

- (3) ข้างในใจฉันเห็นบนานา เจียบเหงา
(หนาว)

4.1.1.1.3 ใช้ “หัวใจ” หรือ “จิตใจ” พูดหรืออยากพูด แต่พูดไม่ได้

การใช้บุคลาธิษฐานในลักษณะนี้จะสื่อถึงความรู้สึกที่ต้องปิดบังซ่อนเร้น ไม่สามารถพูดหรือสื่อสารบอกอะไร บุคลาธิษฐานในลักษณะนี้จึงอยู่ในเพลงความรักประเภทแอบรักเป็นส่วนใหญ่ นอกจากนั้นแล้วยังปรากฏในเพลงรักที่ต้องการสื่อถึงความรักที่มากมายจนไม่สามารถจะบรรยายออกมาได้อีกด้วย ดังตัวอย่าง

- (1) ได้ยินไหม หัวใจฉัน นั้นกำลังบอกรัก รักเธออยู่
แต่ฉันไม่อาจจะเปิดเผยใจออกไป ให้ใครได้รู้
ได้ยินไหม หัวใจฉัน ยังคอยอยู่ตรงนั้น รอให้เธอเปิดดู
(สักวันหนึ่ง)

- (2) ทั้งที่หัวใจ อยากบอก
แต่ก็ดูเหมือนมีอะไรมาขวาง
ทั้งที่ใจตัวเองอยากระบายให้เธอรู้...บ้าง
(คนข้างล่าง)

- (3) ใจมันคอยบอกตัวเองอยู่เสมอ
(รักเธอทั้งหมดของหัวใจ)

4.1.1.1.4 ใช้ “หัวใจ” หรือ “จิตใจ” ทำกิริยาอาการในลักษณะของการเปิด การค้นพบ หรือ การเปลี่ยนแปลง

การใช้บุคลาธิษฐานในลักษณะนี้จะแตกต่างกับการใช้ “หัวใจ” หรือ “จิตใจ” ในลักษณะที่กล่าวมาแล้วคือ ไม่ได้มีความเกี่ยวข้องกับเรื่องความรักแต่ประการใด แต่กลับสื่อความหมายถึง การตัดสินใจที่ยิ่งใหญ่หรือการเปลี่ยนมุมมองทัศนคติที่สำคัญ ดังตัวอย่าง

- (1) ฉันอยากให้เธอได้รู้สักครั้ง
หัวใจของเธอได้ฟัง
(ทุกสิ่ง)
- (2) ให้หัวใจของคุณได้ออกไปพบกับความยิ่งใหญ่
(รักคุณเท่าฟ้า)
- (3) วันที่ใจคนเราแบ่งรักกัน จนเป็นสีชมพู
วันที่ใจคนเราออกไปพบหัวใจของคนอื่น
(วันสีชมพู)

4.1.1.2 การใช้ “ธรรมชาติ”

การใช้โวหารในลักษณะนี้ บอย โกสิยพงษ์ใช้ธรรมชาติเป็นฉากหรือบรรยากาศที่มีมิติมากขึ้น โดยการให้ทำกิริยาบางอย่างที่เกี่ยวข้องกับสิ่งที่ต้องการสื่อสารเช่น เป็นพยานเมื่อต้องการจะบอกรัก, รับฟัง ดังตัวอย่าง

- (1) ห้องทะเลกว้างไกล พื้นฟ้าและดินกว้างใหญ่
จะเป็นพยานให้ฉัน
ห้องฟ้า ทะเล ภูเขาที่สูงใหญ่
จะมีใครที่อยากจะฟังฉันไหม
ต้นไม้ สายน้ำ ลำธารอะไรก็ได้
ช่วยส่งใครมาให้รับฟังฉันที
อยากให้ห้องฟ้าสีคราม ทามเธอให้ที

(พยาน (Witness))

- (2) เมฆสีคราม รอเธออยู่ที่ขอบฟ้าไกล
 แดดยังรอให้อุ่น ไม่ต่างจากรักฉัน
 (ตีใจ)

4.1.1.3 การใช้ “เพลง”

บอย โกสิยพงษ์ใช้ “เพลง” ในฐานะของภาษาอีกรูปแบบหนึ่งที่ใช้สื่อสารความในใจ กิริยาของเพลงในโวหารลักษณะนี้จึงเป็นการพูดเพื่อบอกสิ่งที่อยู่ในใจหรือการบอกรัก ดังตัวอย่าง

- (1) กับเสียงเพลงที่พูดแทนหัวใจ
 (เรื่องจริง)
- (2) จึงฝากบทเพลงพูดแทนทุกคำ
 เท่าที่ตอนนี้ยังจำได้
 ว่าฉันนั้นรักเธอสุดหัวใจ
 (ถ้ำหาก)

4.1.1.4 การใช้ “ฝัน”

บอย โกสิยพงษ์ใช้ “ฝัน” ในความหมายที่ใกล้เคียงกับ “ความหวัง” คือมีบทบาทในการทำให้คนก้าวไปสู่อนาคตหรือสิ่งที่ดีกว่า ดังตัวอย่าง

ให้ฝันพาเราทั้งสองสู่ความสดใส
 (วันที่สวยงาม)

4.1.1.5 การใช้ “วันเวลา”

บอย โกสิยพงษ์ใช้ “วันเวลา” หรือ “เวลา” ในสองความหมาย ความหมายแรกเวลาทำให้ทุกสิ่งเก่าหรือจืดจางลงกิริยาของเวลาในความหมายนี้คือ จะทำให้เธอต้องเสียใจ, จะทำให้ใจฉันไหว

ห้วน ส่วนอีกความหมาย เวลาจะทำให้ทุกสิ่งทุกอย่างดีขึ้น เวลาเขียวยาทูทุกอย่างให้ดีขึ้นกิริยาของ เวลาในความหมายนี้คือ รักษา ดังตัวอย่าง

- (1) อย่างกลัวว่าวันเวลา จะทำให้เธอต้องเสียใจ
หรือความห่างไกล จะทำให้ใจฉันห้วนไหว
(สัจญา)
- (2) ให้เวลารักษาและพาให้พบกับวันใหม่
(วันใหม่)

4.1.2 ปฏิพจน์

ปฏิพจน์เป็นการใช้ถ้อยคำที่มีความหมายตรงกันข้ามหรือขัดแย้งกัน มากล่าวให้กลมกลืน และให้ความหมายลึกซึ้ง (สุจิตรา จรจิตร 2547:9) เช่น

ชัยชนะบนซากปรักหักพัง
ความเคลื่อนไหวอันหยุดนิ่ง
รักษาวาให้มัน รักสั้นให้ต่อ

ส่วนหทัยวรรณ ไชยะกุล ได้ให้ความหมายของโวหารชนิดนี้ว่าปฏิพจน์คือข้อความที่มีความหมายขัดกัน ไม่ว่าผู้ใช้จะจงใจหรือไม่ก็ตาม ทั้งนี้เพื่อดึงความสนใจของผู้อ่าน (หทัยวรรณ ไชยะกุล 2543 : 13) เช่น

ตัวมเตี้ยเตาะแตะลั้มลั้มแผลลูก

เข้าลูกมือค้ำแล้วตั้งต้น

เจ็บชุกจุกซ่อนเหนือยอ่อนทน

เพื่อเดิบโตเป็นคนผู้ทนทาน

(ลูกชายของพ่อ : มนตรี ศรีรงค์)

ปฏิพจน์ที่ปรากฏอยู่ในเพลงของบอย โกสิยพงษ์โดยมากจะสื่อความหมายว่า “อย่างไรก็ตาม” หรือ “ไม่ว่าที่ใดก็ตาม” เพื่อช่วยเสริมประเด็นหลักในเพลง มีหลายลักษณะ ดังนี้

4.1.2.1 การใช้ปฏิพจน์เพื่อสื่อถึงความไม่แน่นอน การเปลี่ยนแปลง

การใช้ปฏิพจน์ในลักษณะนี้จะอยู่ในเพลงประเภทการใช้ชีวิต เพื่อสื่อให้เห็นว่าความไม่แน่นอนและการเปลี่ยนแปลง เป็นของธรรมดาโลก ดังนั้นจึงต้องเข้าใจ และยอมรับ ดังตัวอย่าง

- (1) ร่ำรวย ยากจน ทุกข์หรือสุข (ไม่ว่าจะทุกข์หรือจะสุข)
มากไป น้อยไป อย่างไรจึงเกิดทุกข์
(วงเวียนชีวิต)

- (2) พระอาทิตย์ตก ผลัดกับพระจันทร์ที่ขึ้น
เช้าเราก็ตื่น คินเข้านอน
ทุกข์หรือว่าสุข ต่างกันแค่โทรมาก่อน
ร้อนนั้นก็ผลัด กับสายฝนฝนที่ชุ่มฉ่ำ
ขำก็มาผลัด ความเศร้าใจ
เมื่อไม่มีวันเก่า เราต้องได้พบวันใหม่
(ผลัดกัน)

4.1.2.2 การใช้ปฏิพจน์เพื่อสื่อถึงความสับสน ไม่รู้ทิศทาง

การใช้ปฏิพจน์ในลักษณะนี้มักจะอยู่ในเพลงประเภทเพลงรัก ที่ไม่ใช่ความรักที่สุขสมหวัง อารมณ์เพลงที่มีการใช้ปฏิพจน์ประเภทนี้เน้นที่ความสับสน อึดอัด ไม่รู้ว่าต้องทำอะไร หากทางออกไม่ได้ นี่ดังตัวอย่าง

- (1) หลอก เธอจริงหรือว่าเธอหลอก
เธอรักกับฉันจริงๆ หรือว่าเธอเพียงสนุก
ที่จะเปิดให้หัวใจของฉัน รู้สักที
(หลอก)

- (2) ขอแค่รู้ว่าขาวหรือดำ แต่ไม่ใช่สีเทา
ซ้ายหรือขวา ถอยหลัง รินันสมควรจะตรงไป
ควรเศร้าแค่ไหน สนุกแค่ไหน ช่วยไถด์ฉันที
(สีเทา (Gray))

(3) คูทางซ้ายก็ผิด คูทางขวาก็เบื้อ

(?)

4.1.2.3 การใช้ปฏิพจน์เพื่อสื่อถึงความมั่นคง

ความมั่นคงในความรักเป็นอารมณ์เพลงที่ปรากฏอยู่มากในเพลงประเภทเพลงรักของบอย โกสิยพงษ์ โดยใช้ปฏิพจน์ช่วยสื่อความ ปฏิพจน์ในลักษณะนี้จะมีความหมายว่า อยากรู้ก็ตาม เพื่อสื่อถึงความมั่นคงในความรักดังตัวอย่าง

(1) เล็กหรือน้อย ฉันก็เก็บ

เยอะไม่เยอะ ฉันก็เก็บ

(คะแนนแห่งชีวิต)

(2) เจอเรื่องเล็กหรือเรื่องใหญ่

เมื่อเธอจับมือฉัน เราก็ก้าวมันไปจนได้

(จนสุดทาง)

(3) จะร่วมทุกข์และสุข ไม่ว่าจะเป็นอย่างไ

(เรา)

4.1.3 สัญลักษณ์

สัญลักษณ์คือ สรรพสิ่งใดๆ ที่มีความหมายถึงสิ่งอื่นที่มีคุณสมบัติร่วมกันหรือเกี่ยวข้องกัน พระพุทธรูปเป็นสัญลักษณ์ของพุทธศาสนา ไม้กางเขนเป็นสัญลักษณ์ของคริสตศาสนา เป็นต้น

ในเรื่องของวรรณคดี สัญลักษณ์ คือ คำที่ใช้แทนสรรพสิ่งต่างๆ ทั้งรูปธรรมและนามธรรม อันมีความหมายนอกเหนือจากความหมายตามตัวอักษร สัญลักษณ์ที่เป็นที่รู้จักกันทั่วไปมีมากทั้งของไทยและของสากล เช่น

แสงสว่าง

เป็นสัญลักษณ์ของ

ปัญญา

ความมืด

เป็นสัญลักษณ์ของ

กิเลสและอวิชชา

แก้ว

เป็นสัญลักษณ์ของ

ความดีงาม

กา	เป็นสัญลักษณ์ของ	คนชั้นต่ำ
หงส์	เป็นสัญลักษณ์ของ	คนชั้นสูง
ลีค่า	เป็นสัญลักษณ์ของ	ความโหดเหี้ยม ความโง่เขลา
ลีขาว	เป็นสัญลักษณ์ของ	ความบริสุทธิ์

(วิภา กงกะนันทน์, 2522 : 60-61)

บอย โกสิยพงษ์ ใช้สัญลักษณ์เพื่อสื่อความหมายดังนี้

4.1.3.1 การใช้สัญลักษณ์เพื่อสื่อถึงอุปสรรค ความเลวร้าย โชคร้าย

สัญลักษณ์ประเภทนี้จะใช้คำว่า ทางที่รกร้าง, ฝนร้าย, หมอกเมฆ, ใบบไม้ร่วง, เมฆลีค่า, ฟ้าคะนอง ซึ่งจะปรากฏในเพลงที่ต้องการสื่อถึงอุปสรรค โชคร้าย หรือความทุกข์ที่ต้องพบเจอ ดังตัวอย่าง

(1) รอคอยให้เธอได้ผ่านพ้น ทางที่รกร้าง

(แรงใจ)

(2) วันที่มองบนท้องฟ้า มีแต่หมอกเมฆฝนบังตา

(รักแท้)

(3) ใบบไม้ร่วงโรยกับเมฆลีค่า

โมโหโกรธากับฟ้าคะนอง

(ความสุข)

4.1.3.2 การใช้สัญลักษณ์เพื่อสื่อถึงการปิดกั้น เปิด การตัดสินใจ

สัญลักษณ์ประเภทนี้จะใช้คำว่า ประตูที่ปิด เพื่อสื่อถึงเรื่องราวหรือเนื้อหาของเพลงที่ต้องมีการตัดสินใจ ประตูที่ถูกปิดสื่อถึงการปิดกั้นตัวเอง ไม่ยอมรับเปลี่ยนแปลงที่เพิ่มขึ้นซึ่งจะส่งผลเสียมากกว่าผลดี ดังตัวอย่าง

ไม่มีวันจะได้อู้อ้อ ถ้าหากประตูนั้นปิดเอาไว้

(ด้วยกัน)

4.1.3.3 การใช้สัญลักษณ์เพื่อสื่อถึงเส้นทางชีวิต

สัญลักษณ์ประเภทนี้จะใช้คำว่า ถนน, เส้นทาง เพื่อสื่อถึงเส้นทางชีวิต หรือการใช้ชีวิตที่แต่ละคนได้เลือก ดังตัวอย่าง

(1) แม้ว่าถนนที่เดิน จะดูไม่สวยสด
อาจจะดูเคี้ยวและคด
ไม่เห็นเป็นดังความตั้งใจ
(ไม่ทิ้งกัน)

(2) เส้นทางที่เธอได้เลือกนั้น แม้มันจะดูเหมือนไม่ใช่
(ไม่ทิ้งกัน)

4.1.3.4 การใช้สัญลักษณ์เพื่อสื่อถึงความพยายามอีกครั้ง โอกาส

สัญลักษณ์ประเภทนี้จะใช้คำว่า ดอกไม้ (Flowers)บาน, แสงตะวัน, ลูกขี้หนูใหม่ เพื่อสื่อถึงความพยายาม โอกาสที่ได้รับ และความสูงที่ได้รับ ดังตัวอย่าง

(1) น้ำในตา กับฝนโปรยปราย
ดอกไม้ (Flowers)กำลังบานใต้แสงตะวัน
(ความสุข)

(2) ก็แค่ทกล้มแล้วลุกขี้หนูใหม่
(ล้มบ้างก็ได้)

4.1.3.5 การใช้สัญลักษณ์เพื่อสื่อถึงอดีต

สัญลักษณ์ประเภทนี้จะใช้คำว่า ภาพถ่าย, กระดาษเก่า, ตัวหนังสือเลือนราง, ฝุ่น เพื่อสื่อถึงอดีต สิ่งที่เกิดขึ้นแล้ว รวมไปถึงความทรงจำ ดังตัวอย่าง

(1) ภาพถ่ายยังคงงดงาม
กระดาษเริ่มเก่าและบาง
ตัวหนังสือเลือนรางแค่ไหน
(ยังรอคอยเธอเสมอ)

(2) ในมือเธอถือรูปถ่าย หน้าต่างเธอปิดเอาไว้

(วันใหม่ (A new day))

(3) และเหลือทิ้งไว้เพียงฝุ่นผง

(หวานขม)

4.1.4 อติพจน์

อติพจน์เป็นโวหารที่กล่าวเกินความจริงเพื่อเน้นความรู้สึกและเร้าอารมณ์ให้ผู้อ่านเคลิบเคลิ้มและคล้อยตาม (หทัยวรรณ ไชยะกุล 2543 : 13) เช่น

เรียมรำน้ำเนตรถ้วม	ถึงพรหม
พาเทพเจ้าตกจม	จอมม้วย
พระสุเมรุเปื่อยเป็นตม	ทบทำว ลงนา
หากอภินิหารผู้พรหมล้วย	พี่ไว้จึ่งคง

(โคลงเบ็ดเตล็ด)

ถึงม้วยดินสิ้นฟ้ามหาสมุทร   ไม่สิ้นสุดความรักสมครสมาน

(พระอภัยมณี)

บอย โกสิยพงษ์ ใช้วรรณศิลป์อติพจน์เพื่อสื่อความหมายในเพลงหลายประการดังนี้

4.1.4.1 การใช้อติพจน์เพื่อสื่อถึงความรัก

อติพจน์ประเภทนี้จะใช้คำว่า นับวินาที, ฟันถึงเขยยันเข้า, เก็บรัก, กำลงในหัวใจ, คว่ำดาว เพื่อสื่อความรักที่มีคุณค่า และมีพลังต่อผู้ที่ตกอยู่ในห้วงรัก ดังตัวอย่าง

(1) ฝ้าคอยวันเวลา และก็นับวินาที

อยากให้คืนนี้มาถึงไวไว

ฝ้าอคทนรอ แต่ทนไม่ไหว

ฉันจะฝันถึงเขยยันเข้า เพราะหัวใจ มันไม่ยอมคืน

(เทียงคืน (Midnight))

- (2) จะลองเอื้อมไปสู่น้ำฟ้า และคิดจะไปเสาะหา
มีดาวเท่าไร ที่รอให้เราไขว่คว้า
เก็บดาวบนท้องฟ้า แล้วแทนรักมาให้กัน
ให้เธอเป็นของขวัญ แทนด้วยสื่อสายใจ
อยากคว้าดาวมาอยู่ใกล้มือ

(เก็บดาว (Stars))

- (3) ก็คงจะมีแต่เธอคนเดียวเท่านั้นละมั้ง
ที่ทำให้ฉันต้องคลั่งทุกครั้งที่พบหน้า
อยากจะบอกกับเธอ อยากให้เธอรู้ตลอดเวลา
ว่าฉันแทบบ้า

(ลมหายใจ (You are my everything))

4.1.4.2 การใช้อธิพจน์เพื่อสื่อถึงความทุกข์

อธิพจน์ประเภทนี้จะใช้คำ วลี ว่า คนละฟากฟ้า, ได้ยินอะไรในใจฉันไหม, ปลดปล่อยความ
เหงาและความสับสนเพื่อสื่อถึงความทุกข์ ความลำบากที่ต้องพบเจอ ดังตัวอย่าง

- (1) เราไกลกันอยู่คนละฟากฟ้า

(ห่างไกลเหลือเกิน (So far away))

- (2) แต่เธอเองจะได้ยินอะไรในใจฉันไหม

ได้ยินฉันไหม ว่าอี๊ดใจแค่ไหน

(คำไม่กี่คำ)

- (3) ที่จะต้องรอให้ใครซักคน นั้นจะเข้ามา

ปลดปล่อยความเหงาและความสับสน

(นานเท่าไร)

4.1.4.3 การใช้อธิพจน์เพื่อสื่อถึงความแน่วแน่ ความมีพลัง

อธิพจน์ประเภทนี้ จะใช้คำว่า โลกกลม, ใจเราส่องแสง, ดับแสงของใจ เพื่อสื่อถึงความแน่วแน่ ความมีพลัง อธิพจน์ประเภทนี้อาจสื่อความถึงความแน่วแน่ ความมีพลังโดยตรง เช่น ใจเราส่องแสง หรือสื่อถึงสถานการณ์เลวร้าย เช่น โลกกลม เพื่อใช้ขยายความมีพลัง ความแน่วแน่นั้นให้ชัดเจนยิ่งขึ้น ดังตัวอย่าง

- (1) และสมมติ ถ้าพรุ่งนี้โลกกลม
และโลกต้องล่มจมหมดสิ้นทุกอย่าง
ไม่เหลือแม้ทาง ที่จะเดินต่อไป
(สมมติ (What if))

- (2) トラバドที่ใจเราส่องแสงอยู่
ก็ไม่อาจดับแสงของเราไว้
(วันที่ใจส่องแสง)

4.1.4.4 การใช้อธิพจน์เพื่อสื่อถึงการเปลี่ยนแปลงตัวเอง

การเปลี่ยนแปลงตัวเองให้ดีขึ้น เป็นทักษะที่พบได้มากในเพลงของบอย โกสิยพงษ์ การใช้อธิพจน์เพื่อสื่อถึงทักษะดังกล่าว บอย โกสิยพงษ์ จะใช้คำว่า เปิดดวงใจ หรือพบหัวใจ ดังตัวอย่าง

- (1) เปิดดวงใจของเธอค้นหา
(วันใหม่ (A new day))

- (2) ให้เพลงพาใจของเรา ไปพบหัวใจของเขาสักที
(Pass the love forward)

4.1.5 อุปมา

อุปมาคือการเปรียบเทียบสิ่งหนึ่งกับสิ่งหนึ่งเข้าด้วยกัน เพื่อโยงความคิดของผู้อ่าน ช่วยให้ผู้อ่าน เห็นภาพได้ดีขึ้น ความเปรียบในลักษณะนี้มักมีคำเชื่อมโยงสองสิ่งนำมาเปรียบเทียบกัน ได้แก่คำว่า เหมือน ดูจ ดัง ปาน ประหนึ่ง ราวกับ เช่น ประดุจ เฉก เพียง กล ฯลฯ (หทัยวรรณ ไชยะกุล 2543 : 13) เช่น

เฉอปรางเปรียบนาฏนึ่ง	นวลปราง
รักคั่งรักนุชพาง	พุ่ม้วย
ซ้องนางเฉกซ้องนาง	คล้ายคลี่ ลงฤฯ
โศกพิโศกสมด้วย	คั่งไม้นามมี (ลิลิตตะเลงพ่าย)

บอย โกสิยพงษ์ ใช้อุปมาเพื่อสื่อความหมายหลายลักษณะดังนี้

4.1.5.1 การใช้อุปมาเพื่อสื่อถึงการมีคุณค่า ความดี พลัง

อุปมาประเภทนี้จะใช้ความเปรียบกับคำว่า ฟ้า, แสงนำทาง, แสงตะวัน, ดาวหาง, กำลังในใจ ไฟ, พลังใจ, และแสงเพื่อสื่อถึงการมีคุณค่า ความดี พลัง คำส่วนใหญ่ที่บอย โกสิยพงษ์เลือกใช้จะมีความหมายโดยนัยที่สื่อถึง ความดี หรือพลังอยู่แล้ว แต่ก็มีบางคำที่บอย โกสิยพงษ์เลือกมาใช้สื่อความเฉพาะในเพลงของเขาเองเช่นคำว่า ดาวหาง ดังตัวอย่าง

(1) อยากให้รักเราเหมือนฟ้าที่เต็มไปด้วยดาวสดใส
(เก็บดาว (Stars))

(2) เธอเหมือนดั่งกับแสง ที่มองไม่เห็น
แต่เมื่อส่องมาสะท้อน สิ่งที่ซ่อนเร้น
ก็เด่นชัดขึ้นทันที
เปรียบเธอกับแสง แม้ไม่มีสี

แต่เธอก็สะท้อน ความจริงให้โลกนี้
ได้พบเห็นสิ่งดีๆ วางดวงมเพียงใด
(แสงหนึ่ง)

(3) เธอเป็นดั่งแสงนำทางสว่างทุกเวลา และไม่ว่า
สถานการณ์ใด เธอจะทำให้ฉันอบอุ่นและมั่นใจ
เธอเป็นดั่งแสงตะวันที่สว่างแม้มกลางคืน
(ถ้าไม่ได้พบกับเธอ)

4.1.5.2 การใช้อุปมาเพื่อสื่อถึงความมั่นคงไม่เปลี่ยนแปลง

อุปมาประเภทนี้จะใช้ความเปรียบกับคำว่า เมื่อวาน, เงาม, ตัวแทน เพื่อสื่อความถึงความมั่นคงไม่เปลี่ยนแปลง การเลือกใช้คำของบอย โกสิยพงษ์ในอุปมาประเภทนี้จำเป็นต้องอาศัยบริบทในเพลงมาช่วยอธิบายเพราะบอย โกสิยพงษ์เลือกใช้คำที่มีความหมายโดยนัยได้หลายประการ เช่น คำว่า “เมื่อวาน” ซึ่งปกติจะสื่อความหมายถึงอดีต สิ่งที่ผ่านมาไปแล้ว แต่บอย โกสิยพงษ์ให้ความหมายถึงความคงเดิม ไม่เปลี่ยนแปลง ดังตัวอย่าง

- (1) ยังคงเป็นดั่งเหมือนกับเมื่อวาน
(ช่วงที่ดีที่สุด)
- (2) จะห่วงใยเหมือนดั่งเป็นเงา อย่างพวกเขาหรือไม่
(ฉันจะโชคดีเหมือนแม่ฉันนี้บ้างไหม)
- (3) ให้เพลงนี้ คอยเป็นเหมือนดั่ง ตัวแทน
ของฉัน อยู่ข้างๆ เธอ
(ขอคร่ำครวญ)

4.1.5.3 การใช้อุปมาเพื่อสื่อถึง ความล้ำค่า การมีปริมาณมากมาย

อุปมาประเภทนี้จะใช้ความเปรียบกับคำว่า ท้องฟ้า บอย โกสิยพงษ์เลือกใช้อุปมาลักษณะนี้ในเพลงเพื่อต้องการสื่อถึง พระคุณของพ่อแม่ ซึ่งเป็นการเปรียบเทียบตามธรรมเนียม ซึ่งไม่พบมากนักในเพลงของบอย โกสิยพงษ์ ดังตัวอย่าง

เพราะคุณเปรียบดั่งท้องฟ้า
และมีค่ากว่าทุกสิ่งที่มี

(ขอขอบคุณ (Love & Respect))

4.1.6 อุปลักษณ์

อุปลักษณ์เป็นการเปรียบเทียบสิ่งหนึ่งกับอีกสิ่งหนึ่ง(เปรียบเทียบ) โดยไม่มีความที่สื่อหรือมีคำเชื่อมให้เห็นเด่นชัด ตัวอย่างเช่น

แรกเชื่อว่าเนื้อหับทิมแท้ มาแปรเป็นพลอยหุงไปเสียได้
 สวรรค์ในอกนรกในใจ
 เราก็อายชาติเสือที่จะถอยโดยไม่สู้อย่าหวังเลย
 ไก่ค้อยผันค้อยผายระร่ายดินเดินดำเนินหงส์ยกย่าง

(สุจิตรา จรจิตร 2547 : 8)

อุปลักษณอาจใช้คำว่า เป็น , คือ ในการเปรียบเทียบ หรือเปรียบเทียบโดยตรงโดย
 ไม่ต้องมีคำเชื่อมก็ได้ บอย โกสิยพงษ์ ใช้วรรณศิลป์อุปลักษณเพื่อสื่อความหมายดังนี้

4.1.6.1 การใช้อุปลักษณ โดยการเปรียบเทียบด้วยคำว่า เป็น , คือ

ส่วนใหญ่ บอย โกสิยพงษ์ใช้การเปรียบเทียบแบบอุปลักษณประเภทนี้ เพื่อใช้อธิบายถึง “เธอ”
 ซึ่งเป็นสรรพนามที่บอย โกสิยพงษ์เลือกใช้ความหมายของคนรัก เขาเลือกใช้คำที่มาเปรียบเทียบ
 เพื่อสื่อถึงความสำคัญของคนรัก คือคำว่า “ที่พักพิง” “รางวัล” และ “ลมหายใจ” ดังตัวอย่าง

(1) เพราะเธอคือที่พักพิง

คือทุกสิ่ง ที่มีความหมาย

(Home)

(2) เธอคือคะแนน คือรางวัล

และเป็นเหมือนดังของขวัญ

ที่เติมให้ชีวิตฉันสวยงาม

(คะแนนแห่งชีวิต)

(3) เธอคือลมหายใจ เธอคือทุกอย่าง

จะรักเธอไม่มีวันจางจากใจ

ก็เพราะเธอคือลมหายใจ

(ลมหายใจ (You are my everything))

4.1.6.2 การใช้อุปสรรคณ์โดยการใช้คำที่สื่อถึงลักษณะบางประการที่ต้องการเปรียบเทียบ

การใช้อุปสรรคณ์ในลักษณะนี้จะไม่ใช่คำว่า “เป็น” หรือ “คือ” มากแล้วเปรียบเทียบแต่จะเปรียบเทียบโดยการสร้างคำที่สื่อถึงลักษณะบางประการที่ต้องการเปรียบเทียบ คำที่สร้างขึ้นใหม่นี้จะต้องมีลักษณะของอุปสรรคณ์คือเป็นคำที่ไม่ได้ใช้สื่อสารจริงในชีวิตประจำวันหรือเป็นคำที่ไม่มี ความหมายอยู่จริงบอย โกสิยพงษ์มีการใช้อุปสรรคณ์ในลักษณะนี้ ดังนี้

4.1.6.2.1 การใช้อุปสรรคณ์ด้วยคำว่า กำแพงในจิตใจ

บอย โกสิยพงษ์ใช้คำว่า กำแพงในจิตใจ เพื่อสื่อถึงลักษณะการปิดกั้น ไม่เปิดใจ รับความรัก ดังตัวอย่าง

มันมีกำแพงในจิตใจ
มีกำแพงมาแบ่งเอาไว้
ทำลายกำแพงซะ
ปลดปล่อยตัวเองจากหัวใจ
(I'm Free)

4.1.6.2.2 การใช้อุปสรรคณ์ด้วยคำว่า ประตูหัวใจ

คำว่า “ประตูหัวใจ” มีความหมายในเพลงเช่นเดียวกับ “กำแพงหัวใจ” คือสื่อถึง การปิดตัวเอง ไม่ยอมเปิดรับสิ่งใหม่ ๆ ดังตัวอย่าง

เธอปิดประตูหัวใจ
มานั่งนานเท่าไร
ปล่อยความผิดหวังในครั้งอดีต
ให้ทำร้ายชีวิตที่มี
(Yoo Hoo)

4.1.6.2.3 การใช้อุปสรรคณ์ด้วยคำว่า โลกสีเทา

บอย โกสิยพงษ์ใช้คำว่า โลกสีเทา เพื่อสื่อถึงความทุกข์ ความเจ็บปวด ที่เกิดขึ้นจากการปิดตัวเอง ดังตัวอย่าง

ออกมาจากวันเก่า
จากโลกที่สีเทา
จากความโศกเศร้า
ที่เรอนั้นฝังเอาไว้ข้างในหัวใจสักที
(Yoo Hoo)

4.1.6.2.4 การใช้อุปถัมภ์ด้วยคำว่า ประตูลิขิตใหม่

แม้ว่าบอย โกสิยพงษ์จะนิยมใช้คำว่าประตู หรือคำใกล้เคียงอื่นๆ เช่น หน้าต่าง คำแพง โดยให้ความหมายใช้เชิงการปิดกั้นตัวเองและแสดงทัศนคติว่าควรเปิดตัวเอง เปิดใจเพื่อไปสู่สิ่งที่ดีกว่า แต่คำว่า “ประตูลิขิตใหม่” กลับมีความหมายที่แตกต่างออกไป บอย โกสิยพงษ์ใช้คำนี้ในความหมายของการถือกำเนิด การเริ่มต้น ประตูลิขิตใหม่นี้จึงไม่ต้องอาศัยการเปิด หรือการตัดสินใจ แต่เป็นประตูลิขิตที่พร้อมจะเปิดเพื่อต้อนรับการมาถึงของทารก ดังตัวอย่าง

เป็นหนึ่งในที่ที่มีสิ่งสวยงามถือกำเนิด
ประตูลิขิตใหม่ พร้อมที่จะเปิด
ให้ได้รับรู้สิ่งต่างๆ ว่าฉันนั้นยอมทุกๆ อย่าง
เพื่อวันนี้ให้เกิดขึ้นเสียที
(คีใจ)

4.2 การสร้างคำใหม่

ภาษาแต่ละภาษามีวิธีการสร้างคำที่ต่างกันออกไป บางภาษาก็สร้างคำด้วยการเติมคำ ข้างหน้า ตรงกลาง หรือข้างหลัง บางภาษาก็สร้างคำด้วยการนำคำมาเรียงติดต่อกัน บางภาษาก็สร้างคำด้วยการเปลี่ยนรูปคำ ภาษาไทยก็มีวิธีการสร้างคำที่เป็นลักษณะของภาษาไทย ซึ่งอาจเหมือนหรือแตกต่างจากภาษาอื่น เช่น การนำคำมาซ้อนกัน ประสมกัน ซ้ำเสียงของคำ หรือทำโดยวิธีการอื่นๆ ให้เป็นคำใหม่ขึ้นมาเพื่อนำไปใช้ในภาษา (จินตนา บางโรย, 2542 : 1)

นอกจากการสร้างคำใหม่เพื่อใช้สื่อสารกันในชีวิตประจำวันแล้ว ยังมีการสร้างคำใหม่เพื่อใช้ในบทกวีหรือบทเพลงเพื่อเพิ่มความไพเราะของคำ และสร้างความเด่น ความแปลก น่าจดจำ

ให้แก่เพลงอีกด้วย การสร้างคำใหม่เป็นอีกลักษณะหนึ่งที่พบในเพลงของบอย โกสิยพงษ์ มีอยู่ 3 ลักษณะดังนี้

- 4.2.1 การสร้างคำใหม่โดยเทียบเคียงกับคำเดิมที่ใช้อยู่เป็นปกติ
- 4.2.2 การสร้างคำใหม่โดยไม่ต้องเทียบเคียงกับคำเดิม
- 4.2.3 การสร้างคำใหม่โดยการเปลี่ยนความหมาย

4.2.1 การสร้างคำใหม่โดยเทียบเคียงกับคำเดิมที่ใช้อยู่เป็นปกติ

การสร้างคำในลักษณะนี้ บอย โกสิยพงษ์จะเปลี่ยนแปลงคำใดคำหนึ่งในข้อความเดิมที่ใช้กันอยู่เป็นปกติ คำที่สร้างขึ้นใหม่นี้จะมีความหมายร่วมกับคำเดิมอยู่ หรืออาจเพิ่มความหมายให้พิเศษกว่าคำเดิม คำที่สร้างใหม่ในลักษณะนี้จะสามารถสื่อความหมายใหม่ได้ทันที เนื่องจากลักษณะบางประการที่เหมือนกับคำเดิมนั่นเอง

“ความมืดของดาว” บอย โกสิยพงษ์สร้างคำนี้เพื่อสื่อความหมายเดียวกับคำเดิมที่ใช้ อยู่เป็นปกติคือ “ความมืดของท้องฟ้า” และ “ไม่มีแสงดาว” เมื่อสลบคำจากคำเดิมแล้ว ทำให้เกิด คำใหม่ที่มีลักษณะโดดเด่นและติดหูมากขึ้น ดังตัวอย่าง

ในคืนที่ฟ้านี้มีแต่ความมืดของดาว

รู้สึกเห็บหนาว เมื่อไม่มีใครเคียงข้างกาย

(เจ้าหญิง (Princess))

“หนักหัวใจ” บอย โกสิยพงษ์สร้างคำนี้เพื่อสื่อความหมายเดียวกับคำเดิมที่ใช้ อยู่เป็นปกติคือ “หนักใจ” แต่คำที่สร้างใหม่ คือคำว่า “หนักหัวใจ” จะมีความพิเศษคือ หมายถึงเรื่องหนักใจ ในเรื่องของความรักร่วมอยู่ด้วย ดังตัวอย่าง

รู้ไหม ทุกครั้งที่ฉันนั้นมีเรื่องหนักหัวใจ

เรื่องที่ไม่สามารถจะไปปรึกษาใคร

(คนที่คิดถึง)

“อี๊ดอัดหัวใจ” บอย โกสิยพงษ์สร้างคำนี้เพื่อสื่อความหมายเดียวกับคำเดิมที่ใช้อยู่เป็นปกติคือ “อี๊ดอัดใจ” คืออี๊ดอัด ไม่สามารถพูดหรืออธิบายได้เหมือนกัน

แต่คำที่สร้างใหม่ คือคำว่า “อี๊ดอัดหัวใจ” จะมีความพิเศษคือ แทนที่จะมีความหมายทางลบ กลับมีความหมายทางบวก หมายถึงอาการมีความสุขมาก จนไม่สามารถอธิบายได้นั่นเอง ดังตัวอย่าง

เมื่อมีความรัก ความสุขยิ่งนัก

แต่อี๊ดอัดหัวใจ

ระบายไม่เป็นสักที

(ระบาย)

“หัวใจผูกกัน” นอกจากจะมีความหมายร่วมกับคำเดิมที่ใช้อยู่เป็นปกติคือ “หัวใจ” และ “ผูกพัน ” แล้ว บอย โกสิยพงษ์ยังเลือกใช้คำที่มีเสียงสระและเสียงวรรณยุกต์เหมือนกันอีกด้วย ความหมายพิเศษของคำว่า “หัวใจผูกกัน ” ก็คือมีความเป็นรูปธรรมมากขึ้นจากคำเดิม ดังตัวอย่าง

เราจะมีกันและกัน

เป็นหนึ่งในดวงใจตลอดไป

ก็เพราะหัวใจเราผูกกัน

(หัวใจผูกกัน)

“ใกล้สวรรค์” คำใหม่ที่สร้างขึ้นโดยเทียบเคียงกับคำที่ใช้อยู่เป็นปกติคือคำว่า “ขึ้นสวรรค์” คำว่า ขึ้นสวรรค์มีความหมายถึงการมีความสุขอย่างที่สุด บางครั้งใช้เปรียบเทียบว่า มีความสุขเหมือนได้ขึ้นสวรรค์ นอกจากนั้น คำว่าขึ้นสวรรค์ยังมีความหมายสื่อไปถึงความสุขทางเพศอีกด้วย

บอย โกสิยพงษ์จึงเลือกที่จะสร้างคำใหม่ “ใกล้สวรรค์ ” แทน นอกจากจะมีความหมายร่วมกันในเรื่องของการมีความสุขอย่างที่สุด ยังสามารถตัดความหมายในแง่ลบ ที่เกี่ยวกับความสุขทางเพศออกไปได้อีกด้วย ดังตัวอย่าง

ความคิดของฉันก็เปลี่ยนไป

แค่เพียงเท่านี้ แค่เรามีกันและกัน

จับมือและมองตา ก็เหมือนได้ใกล้ชิดสวรรค์

(ใกล้ชิดสวรรค์(Just like heaven))

“เก็บกอดคำคำนี้” คำใหม่ที่สร้างขึ้น โดยเทียบเคียงกับคำที่ใช้อยู่เป็นปกติคือคำว่า “เก็บกอด” และ “เก็บ” โดยทั่วไปคำว่า เก็บกอดมักจะใช้กับการเก็บซ่อน อารมณ์ ความรู้สึกแต่หากเป็นการเก็บหรือซ่อนถ้อยคำ มักจะใช้ว่า “เก็บคำคำนี้” มากกว่า

บอย โกสิยพงษ์สร้างคำใหม่ “เก็บกอดคำคำนี้ ” เพื่อให้ความหมายถึงการเก็บซ่อนที่ เน้นย้ำมากกว่าปกติธรรมดา ดังตัวอย่าง

ที่ต้องเก็บกอดคำคำนี้ ให้อยู่แค่หัวใจ

เพราะไม่กล้าเลยสักที

(คำไม่ก็คำ)

“น้ำข้างในดวงตา” คำที่สร้างขึ้นใหม่โดยมีความหมายร่วมกับคำเดิม “น้ำตา” นั่นเอง การสร้างคำใหม่นี้ไม่มีความพิเศษในเรื่องของความหมายเลย แต่ให้ความพิเศษในแง่ความเด่นของ คำ โดยการเติมคำขยายให้คำเดิม ดังตัวอย่าง

น้ำข้างในดวงตา มันคอยเอ่อมาเวลามีคำถาม

(ที่ฉันรู้ (That's all I know))

“เพื่อนคนนี่ที่ชื่อว่าพ่อของฉัน” คำที่สร้างขึ้นใหม่โดยการเปรียบเทียบระหว่างคำเดิม คือ “เพื่อน” และ “พ่อ” โดยใช้คำว่า “...ที่ชื่อว่า...” เป็นส่วนเปรียบเทียบ การเปรียบเทียบโดยใช้คำที่มีความหมายต่างสถานะกันเช่นนี้ ทำให้คำมีความเด่นและน่าสนใจ บอย โกสิยพงษ์ใช้คำนี้เพื่ออธิบายถึง พ่อที่มีความสนิทสนมกับลูกมากและยังแสดงถึงบทบาทของพ่อที่ต้องดูแลลูกโดยใช้ ความเข้าใจเปรียบเสมือนเป็นเพื่อน ไปพร้อมกับเป็นพ่อ

แม้ว่าจะร้ายแรง ผิดพลาดเพียงไหน

เขาก็พร้อมให้อภัย อย่างที่ไม่เคยได้รับจากใคร

ความยิ่งใหญ่ จากเพื่อนคนนี่ที่ชื่อว่าพ่อของฉัน

(เพื่อนที่ชื่อว่าพ่อ)

4.2.2 การสร้างคำใหม่โดยไม่ต้องเทียบเคียงกับคำเดิม

การสร้างคำประเภทนี้ เป็นการสร้างคำขึ้นใหม่เหมือนการสร้างคำประสมทั่วไป โดยไม่มีการเทียบเคียงกับคำที่เคยใช้แต่เดิม ผู้ฟังจึงไม่สามารถเชื่อมโยงความหมายจากคำเดิมได้เหมือนการสร้างคำอีกประเภทที่ได้กล่าวไปแล้ว

การหาความหมายจากคำที่นำมาประสมกันก็เป็นไปได้ยากเช่นเดียวกันเพราะคำใหม่เหล่านี้มักจะมี ความหมายในเชิงเปรียบเทียบมากกว่าความหมายตรงตัว ผู้ฟังจึงต้องพิจารณาความหมายโดยอาศัยบริบทเป็นสำคัญ

“วันหลับตา” มีความหมายถึงวันสิ้นสุดชีวิตหรือวันตาย บอย โกสิยพงษ์ใช้คำนี้เพื่อเอ่ยถึงความสุขใจของแม่เมื่อมีลูก ได้เห็นลูกมีความสุข เป็นความสุขที่ยั่งยืนยาวนานอยู่ตลอดชีวิตจนถึงวาระสุดท้ายของชีวิต ดังตัวอย่าง

แต่นึกถึงลูกนั้นยิ้มให้ ก็สุขจนวันหลับตา

(ลูกแม่)

ข้อสังเกตอีกประการหนึ่งของการเลือกใช้คำว่า “วันหลับตา” อาจมีอิทธิพลมาจากแนวคิดของศาสนาที่บอย โกสิยพงษ์นับถือและศรัทธา เพราะการตายในความหมายของศาสนาคือการนอนหลับเพื่อตื่นขึ้นมาพบพระเจ้าในวันพิพากษา

“ทดลองกันสองต่อสอง” บอย โกสิยพงษ์ ใช้คำว่าทดลองเพื่อสื่อถึง ความไม่จริงจัง และใช้คำว่า “สองต่อสอง” เพื่อสื่อถึงความสัมพันธ์ทางเพศ คำว่า “ทดลองกันสองต่อสอง” จึงมีความหมายว่า การมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรของวัยรุ่น บอย โกสิยพงษ์ใช้เมื่อเอ่ยถึง ความอยากรู้อยากลองในวัยรุ่นเกี่ยวกับเรื่องเพศสัมพันธ์ โดยมีฮอร์โมนเป็นตัวกระตุ้น ดังตัวอย่าง

วัยรุ่น ฮอร์โมนของเธอในเวลานี้ กำลังคุกรุ่น

จิตใจของหญิงและชายทั้งหลายกำลังว่าวุ่น

เมื่อได้ทดลองกันสองต่อสองคงไม่แคล้ว

(ฮอร์โมน)

“เจ้าหญิงแห่งฟากฟ้า” บอย โกสิยพงษ์ได้ให้ความหมายของคำที่สร้างใหม่นี้เพื่อสื่อถึง คนที่มีพลังแรงใจและความมุ่งมั่นจะต่อสู้หรือก้าวเดินไปข้างหน้า คำว่า “ เจ้าหญิง ” ในความหมายนี้ ไม่ได้หมายถึงผู้ที่มีความสวยงาม แต่กลับหมายถึงผู้ที่มีพลังหรือแรงใจอย่างเต็มที่ ก็จะเป็นเจ้าหญิงแห่งฟากฟ้าได้ ดังตัวอย่าง

ไปอีกฝั่งฟ้า เจ้าหญิงแห่งฟากฟ้า
ไปแต่งเติมดาราให้ฟ้าสวยงาม
เหมือนดวงดาวที่สาดไส ตลอดกาล
(เจ้าหญิงแห่งฟากฟ้า)

“แสงของใจ” บอย โกสิยพงษ์ได้ให้ความหมายของคำที่สร้างใหม่นี้เพื่อสื่อถึงพลังใจในตัวของคนนั่นเอง โดยเปรียบเทียบพลัง กับ แสง แม้แต่ทุกคนจะมีพลังหรือแสงน้อยนิด แต่หากมีความสามัคคี รวมพลังกัน แสงเล็ก ๆ ของแต่ละคนก็จะรวมกันเป็นแสงที่สว่างไม่มีวันดับได้ ดังตัวอย่าง

แม้คืนที่ทุกแสงดาวดับไป
แม้ว่าแสงจันทร์จะมีมืดสักเท่าไร
ก็ไม่อาจดับแสงของใจเราไว้
(วันที่ใจส่องแสง)

“แบ่งรัก” คำที่สร้างขึ้นใหม่นี้ มีความหมายถึงการแบ่งปันความรักให้แก่กัน หรือมีความเอื้ออารีต่อคนในสังคม บอย โกสิยพงษ์ใช้คำนี้เมื่อต้องการเอ่ยถึงความสำคัญของความรักในสังคม หรือ ความมีน้ำใจไมตรีที่ดีต่อกัน การใช้คำ “แบ่งรัก” นี้ ทำให้เกิดความเด่น เพราะการแบ่งโดยทั่วไป เมื่อแบ่งแล้วย่อมลดน้อยลง แต่แบ่งรักกลับมีความหมายไปในทางตรงกันข้ามคือแบ่งแล้วยิ่งเพิ่มขึ้น ดังตัวอย่าง

อยากจะได้วันเวลาดีๆ เหล่านั้น (นี้) ให้คงอยู่
วันที่ใจคนเราแบ่งรักกัน จนเป็นสีชมพู

อยากจะได้เอาไว้

อยากจะทำให้วันเวลาดีๆ เหล่านี้ (นั่น) ไม่มีวันจบ

(วันสี่ชมพู)

4.2.3 การสร้างคำใหม่โดยการเปลี่ยนความหมาย

การสร้างคำประเภทนี้ จะใช้คำแบบเดียวกับคำเดิมที่เคยใช้อยู่ โดยไม่มีการเปลี่ยนแปลงลักษณะคำใดใดเลย แต่จะให้ความหมายที่แตกต่างไปจากคำเดิมหรือทำหน้าที่ขยายคำที่ต่างไปจากเดิม โดยมีบริบทเป็นส่วนช่วยอธิบายความหมายใหม่นั้น ดังตัวอย่าง

“ใหม่ทุกๆ เช้า” โดยทั่วไปจะใช้คำนี้เป็นส่วนขยายของอาหารเช่น ไข่ นม ขนมปัง ที่มีรสดี ใหม่ นำมารับประทานในมือเช้า แต่บอย โกสิยพงษ์ ได้นำไปขยายสิ่งที่เป็นนามธรรมนั่นก็คือความรัก เป็นการอธิบายว่า ความรักนั้นยังคงเป็นสิ่งใหม่อยู่เสมอนั่นเอง นอกจากนั้นแล้วคำว่า “ใหม่ทุกเช้า” ยังเป็นคำที่อยู่ในบทนมัสการพระเจ้าในคริสตศาสนาที่บอย โกสิยพงษ์นับถืออีกด้วย ดังตัวอย่าง

ใหม่ทุกๆ เช้า เธอมีหัวใจให้คนอย่างฉัน

เธอคอยเฝ้ามองประกองคุณแดดตลอด รักและคอยปลอบเสมอไป

ใหม่ทุกๆ เช้า ความรักของเธอไม่เคยเปลี่ยนไปจากหัวใจ

ก็ไม่รู้จะยังง ิหากว่าฉันไม่ได้บอกมันออกไป

(ใหม่ทุกเช้า)

“คิดลึก” ในความหมายทั่วไป คำนี้จะหมายถึง การคิดที่มากไปกว่าธรรมดาและส่วนใหญ่มักจะมีความหมายในแง่ลบคือ เป็นความคิดที่มุ่งไปในเรื่องทางเพศ แต่ความหมายใหม่ที่บอย โกสิยพงษ์สร้างขึ้นคือ การคิดอย่างลึกซึ้งในเรื่องของความรักนั่นเอง ดังตัวอย่าง

ที่ (เขา) คิดลึก ลึกจนเกินที่จะเอ่ย

และเขาก็ไม่กล้าเปิดเผย

(คิดลึก)

4.3 คำที่มีความถี่ในการใช้สูง

การพิจารณาวจนลีลา นอกจากรูปแบบภาษาที่ผู้ประพันธ์นิยมใช้แล้ว คำศัพท์บางคำ ผู้ประพันธ์มักจะใช้บ่อย จนปรากฏเป็นความถี่ที่สังเกตได้ สามารถจัดเป็นวจนลีลาประการหนึ่งได้ เช่นกัน

ความถี่ของการใช้คำทำให้เรารู้จักตัวผู้เขียนได้มากขึ้น คำที่ผู้เขียนใช้ในความถี่สูงโดยไม่จำเป็นต้องแสดงให้เห็นความสัมพันธ์เป็นพิเศษของผู้เขียนกับคำนั้น (วิภา กงกะนันทน์, 2523 : 27)

พิทยา เจริญสุวรรณ ได้ศึกษาศิลปะการใช้ภาษาในกวีนิพนธ์ของอังคาร กัลยาณพงศ์ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2490 ถึง 2518 พบว่า อังคาร กัลยาณพงศ์นิยมใช้คำว่า ทิพย์, แก้ว, สวรรค์, ทอง, ป่าช้า ในงานกวีนิพนธ์ของเขามากที่สุด โดยคำว่า ทิพย์ ปรากฏอยู่ในกวีนิพนธ์ของอังคาร กัลยาณพงศ์ถึง 194 ครั้ง และคำว่า แก้ว, สวรรค์, ทอง และป่าช้า เป็นคำที่ปรากฏเป็นความถี่ในกวีนิพนธ์ของ อังคาร กัลยาณพงศ์ 162 ครั้ง, 117 ครั้ง, 60 ครั้ง และ 58 ครั้ง ตามลำดับ (พิทยา เจริญสุวรรณ, 2520 : 177)

จากการศึกษาเพลงของบอย โกสิยพงษ์ ผู้วิจัยพบว่าบอย โกสิยพงษ์มีการใช้คำในงานประพันธ์จนเป็นความถี่ที่สังเกตได้ดังนี้

4.3.1 การใช้คำว่า “เปลี่ยน”

บอย โกสิยพงษ์ใช้คำว่า “เปลี่ยน” ในเพลงทั้งหมดถึง 39 เพลง นับว่าเป็นคำที่ปรากฏในเพลงจำนวนมากที่สุด คำว่าเปลี่ยนในเพลงของบอย โกสิยพงษ์สามารถสื่อความหมายได้ 3 รูปแบบดังนี้

4.3.1.1 ใช้คำว่า “เปลี่ยน” ประกอบกับคำปฏิเสธ เพื่อสื่อถึงความมั่นคง ไม่เปลี่ยนแปลง ดังตัวอย่าง

(1) แต่ความรักที่เขาให้กับผมนี้

ไม่เคยจะเปลี่ยนความอบอุ่น

จากอ้อมแขนที่แสนดี

นี่คือรักแท้...จากสองคนนี้

(ขอบพระคุณ (Love & Respect))

- (2) รู้ว่าฉันรักเธอหมดใจ
และรัก..รักเธอมากมาย
ไม่มีวันที่ใจเปลี่ยนไป

(พยาน)

- (3) และฉันจะคอยบอกกับเธอ
ด้วยคำนี้ว่ารักเธอคนดี
จะอีกกี่ปีถ้อยคำ คำนี้ไม่มี เปลี่ยน
(อยากจะขอ)

4.3.1.2 ใช้คำว่า “เปลี่ยน” ในความหมายการทำให้ดีขึ้น ดังตัวอย่าง

- (1) อยากให้ท้องฟ้านี้มีแต่ดาวอันพร่างพราย
เติมชีวิตให้มีความหมาย ด้วยใจใครสักคน
แล้วเธอก็เข้ามา เปลี่ยนหัวใจ
ที่เคยอ่อนล้าให้มีหวัง
(เจ้าหญิง (Princess))

- (2) ก็เพราะทุกอย่าง ที่เธอ ... เคยได้ทำ
นั้น เปลี่ยนใจ ที่เคยบอบช้ำ
ความอ่อนโยน ทุกๆ ถ้อยคำคอยเติม
และทำให้ความหวังของฉันกลับมา
(ทุกสิ่ง)

- (3) เธอช่างมีคุณค่า
เปลี่ยนให้ชีวิตที่เหน็ดหนาวให้อบอุ่น
อย่างที่ฉันไม่คุ้นเคยมา
(รักที่มากกว่า)

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright © by Chiang Mai University

All rights reserved

4.3.1.3 ใช้คำว่า “เปลี่ยน” ในความหมายของความไม่ยั่งยืน ไม่คงอยู่ ดังตัวอย่าง

- (1) ถึงแม้วันคืนจะทำให้ทุกสิ่งนั้นต้องเปลี่ยน
และไม่รู้ว่าจะหมุนว่าจะเวียนเปลี่ยนไปแบบไหน
(เธอไม่เคยเปลี่ยน (Two steps))
- (2) แต่สุดท้ายแล้วมันก็ผ่านไป
เกิดขึ้นมากี่วันจบไป
โลกยังคงหมุนเวียนและเปลี่ยนไป
สุดแต่ใครที่จะเข้าใจในเรื่องนี้
(ความสุข)
- (3) วันและคืนจะหมุนเปลี่ยนสักเท่าไร
เรานั้นก็แน่ใจว่าจะมีเธอยืนอยู่ข้างหลัง
แม้ว่าจะไม่มีใครมองเห็นเธอ
(แสงหนึ่ง)

4.3.2 การใช้คำว่า “เปิด”

บอย โกสิยพงษ์ใช้คำว่า “เปิด” ในเพลงทั้งหมด 23 เพลง ความหมายของคำว่าเปิดในเพลงของบอย โกสิยพงษ์นอกจากจะมีความหมายตรงตัวแล้ว คำว่า “เปิด” ยังมีความหมายถึงการตัดสินใจที่ยิ่งใหญ่ การให้โอกาส หรือสื่อถึงการเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญอีกด้วย

4.3.2.1 การใช้คำว่าเปิดในความหมายถึงการตัดสินใจ การให้โอกาส ดังตัวอย่าง

- (1) อยู่ที่เธอนั้นจะกล้าเปิด
เปิดตาและเปิดหูและเปิดใจ
มองโลกด้วยมุมมองด้านใหม่
(เปิด)

(2) เปิดเถอะนะ ปล่อยเถอะนะ

วางสัมภาระของเธอลงก่อน

พาใจมาฟัง แล้วก็ทิ้งตัวลงนอน ให้สบาย

(ที่สุดแล้ว)

4.3.2.2 การใช้คำว่าเปิดในความหมายของการเปลี่ยนแปลง

(1) ต้องเปิดชีวิต ทั้งชีวิตอีกครั้ง

ให้ได้เจาะเจอทุกอย่าง

เพื่อเก็บเอาไว้เป็นพลัง

สร้างความหวังให้สวยงามและยิ่งใหญ่

(ถ้าฉัน ไม่ตื่น (If I die))

(2) ยังไงก็คงไม่ดีไปกว่านี้

เปิดใจรับความจริงที่มันเป็นอยู่

และลุกขึ้นลองสู้ดู อีกสักที

(นานแค่ไหน)

จะเห็นได้ว่านอกจากคำว่าเปิดที่ปรากฏเป็นคำเดี่ยวแล้วบอย โกสิยพงษ์ยังใช้คำว่าเปิด ประกอบกับคำอื่น ๆ เช่น เปิดใจ เปิดหู เปิดตาอีกด้วย

นอกจากนั้นแล้ว บอย โกสิยพงษ์ ยังใช้คำอื่น ๆ ที่มีความหมายสัมพันธ์กับคำว่าเปิดอีก หลายคำ เช่นการใช้คำที่มีความหมายตรงข้ามคือคำว่า “ปิด” เพื่อสื่อถึงอาการต่าง ๆ ที่ตรงข้ามกัน คือไม่ยอมตัดสินใจ หรือไม่ยอมเปลี่ยนแปลง

การใช้คำที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่หรือการเปลี่ยนแปลงพื้นที่อันเนื่องมาจากคำว่า “เปิด” เช่น คำว่า ประตู, หน้าต่าง, เข้ามา, และ ออกไป ดังตัวอย่าง

(1) เป็นหนึ่งนาที่ที่....จะมีสิ่งสวยงามถือกำเนิด

ประตูชีวิตใหม่ พร้อมที่จะเปิด

ให้ได้รับรู้สิ่งต่างๆ ว่าฉันนั้นยอมทุกๆ อย่าง

(ดีใจ)

- (2) และเพลงๆ นี้ นั้นแทนความรัก ที่เขามีไว้ให้เธอ
รักที่ต้องปิด ไม่กล้าจะเปิด แม้แต่ในวันเวลาที่ได้เจอ
(เพลงจากคนผิดหวัง)

- (3) ถ้าหากว่าวันนั้น ฉันยังไม่เปิด ประตู
ไม่ยอมจะรับรู้ เพราะไม่กล้าจะออกไป
(การตัดสินใจ)

- (4) เธอเปิดประตูหัวใจ
มาเนิ่นนานเท่าไร
(Yoo Hoo)

4.4 การใช้ความเปรียบที่ต้องอาศัยส่วนขยาย

ความเปรียบหรืออุปมาเป็นการเปรียบสิ่งหนึ่งกับสิ่งหนึ่งเข้าด้วยกัน เพื่อโยงความคิดของผู้อ่านช่วยให้ผู้อ่าน เห็นภาพได้ชัดขึ้น ความเปรียบในลักษณะนี้มักมีคำเชื่อมโยงสองสิ่งนำมาเปรียบเทียบกับกัน (หทัยวรรณ ไชยะกุล 2543 : 13)

ลักษณะความเปรียบหรืออุปมาในวรรณกรรมทั่วไปมักเป็นลักษณะอุปมาที่ผู้อ่านเข้าใจตรงกันว่ามีคามหมายอย่างไรหรือสื่อความหมายในลักษณะใด เช่น

เธอเป็นดั่งหงส์ ส่วนฉันเหมือนกา

ผู้อ่านย่อมเข้าใจได้ทันทีว่า หงส์ หมายถึงผู้มีฐานะสูงส่ง ส่วน กา หมายถึงผู้ที่มีฐานะ
ด้อยต่ำ

บอย โกสิยพงษ์ จะมีการเลือกใช้ความเปรียบที่ต่างไปจากความเปรียบที่ใช้กันเป็นปกติ คือมีการสร้างคำที่ใช้เปรียบเทียบกับขึ้นมาใหม่ตามความคิดของผู้ประพันธ์เอง ดังนั้นความเปรียบของบอย โกสิยพงษ์จึงต้องมี คำขยายหรือข้อความที่อธิบายให้ความเปรียบนั้นชัดเจนขึ้น สร้างความเข้าใจให้แก่ผู้ฟังได้มากขึ้น ดังตัวอย่าง

- (1) อยากให้รักเราเหมือนฟ้า ที่เต็มไปด้วยดาวสดใส ตลอดไป
(เก็บดาว (Stars))

(2) เธอเป็นดั่งแสง นำทางสว่าง ตลอดเวลา
(ถ้าไม่ได้พบกับเธอ)

(3) แต่หัวใจข้างในของฉันจะเป็นผู้นำทาง
ดั่งดาวหาง ที่สุกสุดใส
(ฉันจะไป (ดาวหาง))

(4) ฉันมีเธอเป็นเหมือนพลัง อันยิ่งใหญ่ที่ไม่เคยทอดทิ้ง
(เพื่อนก็ยังคือเพื่อน)

(5) เธอเหมือนดั่งกับแสง ที่มองไม่เห็น
แต่เมื่อส่องมาสะท้อน สิ่งที่ซ่อนเร้น
ก็เด่นชัดขึ้นทันที
(แสงหนึ่ง)

4.5 การซ้ำคำ

การซ้ำคำคือการใช้คำเดิมให้ปรากฏในบทหรือในวรรคซ้ำ ๆ การซ้ำคำนั้นอาจให้คำเดียวกันนั้นมีความหมายที่แตกต่างกัน หรือมีความหมายเดิมแต่เอ่ยซ้ำเพื่อให้เกิดความไพเราะ การซ้ำคำสามารถเลือกตำแหน่งการซ้ำคำในประโยค หรือในวรรค เช่นการซ้ำคำในตำแหน่งต้นวรรค การซ้ำคำในตำแหน่งท้ายวรรค นอกจากความไพเราะแล้ว การซ้ำคำยังสามารถเน้นย้ำความหมายให้แก่คำอีกด้วย ดังตัวอย่าง

เว้น วิจารณ์ว่างเว้น	สดับฟัง
เว้น ที่ถามอันยัง	ไปรู้
เว้น เล่าลิตสัง-	เกตว่าง เว้นนา
เว้น ดั่งกล่าวว่ามี	ปราชญ์ได้ฤาณี

(โลกนิตินำโคลง)

การใช้การซ้ำคำเป็นการใช้ภาษาอีกลักษณะที่ปรากฏมากในเพลงของบอย โกสิยพงษ์ ผู้วิจัยได้ใช้ตำแหน่งของการซ้ำคำในแต่ละวรรคเป็นเกณฑ์ในการแบ่งลักษณะของการซ้ำคำ ผู้วิจัยได้แบ่ง “วรรค” ในวรรณกรรมเพลงของบอย โกสิยพงษ์ โดยพิจารณาจากจังหวะการออกเสียงในแต่ละท่อนเพลง ท่อนเพลงที่มีการหยุดพักเสียงก่อนจะร้องท่อนต่อไปนับเป็นหนึ่งวรรค

การซ้ำคำที่ปรากฏในวรรณกรรมเพลงของบอย โกสิยพงษ์ มีการซ้ำคำใน ตำแหน่งต้นวรรค และ ท้ายวรรค รวมไปถึงการซ้ำคำในตำแหน่งที่ไม่แน่นอน

นอกจากนั้นยังพบ การซ้ำคำแบบคู่ คือการซ้ำคำสองคำในลักษณะที่มีความสัมพันธ์กันอีกด้วย รูปแบบการใช้ซ้ำคำในวรรณกรรมเพลงของบอย โกสิยพงษ์มีทั้งหมด 4 ลักษณะดังนี้

1. การซ้ำคำแบบคำเดียว ในตำแหน่งต้นวรรค
2. การซ้ำคำแบบคำเดียว ในตำแหน่งท้ายวรรค
3. การซ้ำคำแบบคำเดียว ในตำแหน่งไม่แน่นอน
4. การซ้ำคำแบบคำคู่

4.5.1 การซ้ำคำแบบคำเดียว ในตำแหน่งต้นวรรค

การซ้ำคำลักษณะนี้เป็นรูปแบบการซ้ำคำที่ปรากฏมากที่สุดในเพลงของบอย โกสิยพงษ์ คือ 51 เพลง จะเห็นว่าบอย โกสิยพงษ์เลือกซ้ำคำในตำแหน่งต้นวรรคเพื่อเน้นย้ำความหมายของคำคำนั้นและยังส่งผลไปยังอารมณ์เพลงให้ชัดเจนมากขึ้นอีกประการหนึ่ง นอกจากนั้นแล้วการซ้ำคำในลักษณะนี้ยังเป็นการใช้คำที่มีความสัมพันธ์ของความหมายและจังหวะ คือสื่อความหมายได้และปรากฏในต้นวรรคอย่างต่อเนื่อง ดังตัวอย่าง

- (1) ในอุปสรรคที่มากมาย
ในความหวาดหวั่นที่วุ่นวาย
ในอนาคต
ในปัจจุบัน และอดีต
ในความเจ็บปวดที่ต้องเจอ

(ฉันดีใจที่มีเธอ (I'm glad))

- (2) กี่ปัญหา
กี่ป่านพัน
กี่ป่าใจ

(ฉันจะไป (ดาวหาง))

- (3) แต่ก็ไม่อาจหยุดคิด
ไม่อาจหยุดหวัง
ไม่อาจหยุดฝัน แม้วินใจ

(เพราะฉันยังรัก)

- (4) เมื่อเธอได้เจอใครสักคน
คนที่เธอมั่นใจว่าคอยเฝ้าหา
คนที่ทำให้เธอเชื่อว่า โลกชะตานี้มีจริง

(ทบทวน)

4.5.2 การซ้ำคำแบบคำเดียว ในตำแหน่งท้ายวรรค

การซ้ำคำรูปแบบนี้ปรากฏอยู่ในเพลงของบอย โกสิยพงษ์จำนวน 12 เพลง การซ้ำคำในลักษณะนี้ส่งผลเช่นเดียวกับการซ้ำคำแบบคำเดียวในตำแหน่งต้นวรรคคือช่วยเน้นย้ำความหมายของคำที่ซ้ำนั้นและส่งผลต่อความหมายและความรู้สึกในเพลงเช่นกัน แต่การซ้ำคำในรูปแบบนี้ คำที่ต้องการเน้นความหมายจะเป็นคำสุดท้ายในประโยคหรือในวรรค บอย โกสิยพงษ์ยังคงเลือกซ้ำคำโดยมีความคงที่ของจังหวะคือปรากฏอยู่ที่ท้ายวรรคสม่ำเสมอและในขณะเดียวกันก็สามารถคงความหมายของคำ คือมีความหมายที่ใช้สื่อสารได้ชัดเจน ดังตัวอย่าง

- (1) ฉันจะหยุดความคิด
และเปลี่ยนความคิด
และห้ามความคิด
ไปได้อย่างไร

(เพราะฉันยังรัก)

(2) เดินจับมือกัน
ทุกข์สุขด้วยกัน
หัวเราะร้องไห้ด้วยกัน
มานานเท่าไร
ฉันไม่เคยลืมจากใจ
 (ช่วงที่ดีที่สุด)

(3) วินาทีนี้กำหนดวินาทีหน้า
ชั่วโมงที่เพิ่งผ่านมา
กำหนดชั่วโมงข้างหน้า
 (น้องเอ๋ย)

(4) คืนนี้มันดูแปลก
จิตใจมันมันก็แปลก
ไม่รู้ เป็นอะไรนะ
 (คลั่ง (Mad))

4.5.3 การซ้ำคำแบบคำเดียว ในตำแหน่งไม่แน่นอน

การซ้ำคำรูปแบบนี้ ไม่มีรูปแบบการวางคำที่คงที่ในวรรค เหมือนการซ้ำคำ 2 รูปแบบที่กล่าวมาแล้ว การซ้ำคำในรูปแบบนี้จะเน้นความมากกว่าเน้นจังหวะ คือเน้นย้ำความหมายของคำที่ซ้ำและเจตนาให้คำคำนั้นปรากฏในเนื้อเพลงหลายครั้งจนจดจำได้ง่าย ดังตัวอย่าง

(1) ฉันจะพาไป
จะบินไป
เราจะไปให้ถึงสุดขอบฟ้า
 (รักคุณเท่าฟ้า)

- (2) เราจะใกล้ เข้าไปข้างในหัวใจ
 ยิ่งพูดยิ่งฟังยิ่งใกล้ เข้าไปข้างในหัวใจ
ใกล้ เข้าไปข้างในหัวใจ
 ยิ่งพูดยิ่งฟังแค่ไหน ยิ่งใกล้ข้างในหัวใจ
 (ใกล้)
- (3) ไม่คิดว่ารักแท้จะเกิดขึ้นมาได้ใหม่
ไม่ยอมมีความหวังแม่ต้องการสักเพียงไหน
 เพราะเธอกลัวยังไม่หายกับฝันร้าย
 (ตัดสินใจ)

4.5.4 การซ้ำคำแบบคำคู่

การซ้ำคำในรูปแบบนี้จะมีการซ้ำคำมากกว่า 1 คำในวรรคและนำไปซ้ำให้ปรากฏในวรรคอื่น ๆ แบบเป็นคู่กัน ตำแหน่งของคำซ้ำแบบคู่นี้ อาจจะอยู่ในตำแหน่งเดียวกันลงที่ทุกวรรค หรือมีตำแหน่งการวางคำที่แตกต่างกันไปในแต่ละวรรคก็ได้ การซ้ำคำแบบคำคู่นี้นอกจากจะช่วยเน้นย้ำความหมายของคำแล้ว ยังเป็นการสร้างจุดเด่นให้แก่เพลง ทำให้เพลงมีความโดดเด่นและจดจำได้ง่าย ดังตัวอย่าง

- (1) จะเดิบโตด้วยกัน
จะผูกพันด้วยใจ
และเดินไปสู่จุดหมายด้วยกัน
 (มือ)
- (2) จะมีเพียงเธอแค่เพียงคนเดียว
และจะมีแต่เธอ เธอแค่เพียงคนเดียว
และจะเป็นเพียงคนเดียวเสมอไป
 (รักคุณเข้าอีกแล้ว)

- (3) ถ้าหากว่าวันนั้นฉันไม่กล้า ออกไปเจอ
และหากว่าวันนั้นฉันไม่กล้า เดินออกไป
(การตัดสินใจ)
- (4) ฉันนั้นคิดถึงเธอทุกวัน
ฉันนั้นฝันถึงเธอทุกคืน
กินและนอน นั่งเดินไม่เคยต้องฝัน
(อย่าให้ฉันรอเลย)

4.6 การตั้งชื่อเพลงของบอย โกสิยพงษ์

4.6.1 การตั้งชื่อเพลงโดยใช้วลีและประโยคขนาดยาว

บอย โกสิยพงษ์มักจะเลือกเนื้อเพลงท่อนใด ท่อนหนึ่งมาตั้งเป็นชื่อเพลง ซึ่งชื่อเพลงนั้นเป็นได้ทั้ง คำ, วลีและประโยคขนาดยาว การใช้วลีและประโยคขนาดยาวนี้เอง ที่มีความโดดเด่นจนถือว่าเป็นวลีลาประการหนึ่งของบอย โกสิยพงษ์

ในการแต่งเพลงร่วมกันครั้งหนึ่งของบอย โกสิยพงษ์ และโป๊ โยคี เพลย์บอย ให้แก่นักร้องออร์ริย์ โป๊ โยคี เพลย์บอยได้ตั้งชื่อเพลงว่า “อดทนรอฉัน” แต่บอย โกสิยพงษ์กลับตั้งชื่อยาว ๆ ตามสไตล์ตัวเองว่า “อดทนรอฉันให้ทำให้เสร็จเสียก่อน” (อะเค, 2547 : 64)

จะเห็นได้ว่าบอย โกสิยพงษ์มักจะเลือกใช้การขยายความและการอธิบายความให้เนื้อหาในเพลงมีความชัดเจนยิ่งขึ้น ลักษณะของการตั้งชื่อเพลงก็เช่นกัน ชื่อเพลงที่เป็นวลีและประโยคขนาดยาวจึงมีลักษณะของการใช้คำขยายและการอธิบายความ ดังตัวอย่าง

วลีขนาดยาว เช่นเพลง “เหตุผลที่คนควรอยู่ด้วยกัน”, “รักเธอทั้งหมดของหัวใจ”
“จะเก็บเธอไว้ในใจเสมอ” ดังตัวอย่าง

- (1) จะนานสักเพียงไหน ยาวนานสักเพียงไหน
จะนาน...นานเท่าไร
ยังคงเก็บเธอไว้ จะเก็บเธอไว้ในใจเสมอ

(จะเก็บเธอไว้ในใจเสมอ (Always))

(2) รัก...

รักเธอทั้งหมดของหัวใจ

สิ่งเหล่านั้นเก็บไว้ข้างใน

เธอได้ยื่นไหมคนดี

(รักเธอทั้งหมดของหัวใจ)

ประโยคนาดยาว เช่นเพลง “ฉันทำทุกอย่างเพื่อให้เธอมีความสุข”
“รักของเธอมีจริงหรือเปล่า”, “ฉันจะรักยามันอย่างดี”, “เธอเองจะได้ยื่นอะไรในใจฉันไหม”
และ “ฉันจะโชคดีเหมือนแม่ฉันบ้างไหม” ดังตัวอย่าง

(1) ฉันทำทุกอย่าง เพื่อให้เธอมีความสุข

ไม่มีความทุกข์ ทุกข์ร้อนเข้ามาถูกราย

และจะคอยเคียงข้าง

และจะมีแค่ฉันเองอยู่ตรงนี้คนเดียว

(ฉันทำทุกอย่าง เพื่อให้เธอมีความสุข (Everything for you))

(2) ให้คำถามที่มีในหัวใจ หมดไปเสียที

รักของเธอมีจริงหรือเปล่า

(อยากรจะรู้ว่าเธอมีจริงไหม)

รักของเราจะเป็นจริงใช่ไหม

(รักของเธอมีจริงหรือเปล่า (Real love ?))

(3) เธอเองจะได้ยื่นอะไรในใจฉันไหม

ถามทีเถอะ ถามที

อย่าเอาฉันไปเปรียบเทียบกับเขาหรือใคร

ก็เพราะฉันนั้นไม่มีวันเหมือนคนไหน

เพราะฉันจะไม่มีการทำให้เธอเสียใจ

(เธอเองจะได้ยื่นอะไรในใจฉันไหม)

จะเห็นได้ว่าบอย โกสิยพงษ์เลือกเนื้อความท่อนใดท่อนหนึ่งของเพลงมาตั้งเป็นชื่อเพลง โดยไม่ได้ตัดทอนหรือสรุปความทำให้ชื่อเพลงจำนวนหนึ่งของบอย โกสิยพงษ์มีลักษณะเป็นวลีและประโยคขนาดยาวดังกล่าว

4.6.2 การตั้งชื่อเพลงโดยใช้ภาษาอังกฤษ

การที่บอย โกสิยพงษ์ผ่านการศึกษานานาชาติและต่างประเทศมาโดยตลอดทำให้ภาษาอังกฤษมีอิทธิพลต่อบอย โกสิยพงษ์อย่างมาก นอกจากเพลงที่มีเนื้อเพลงเป็นภาษาอังกฤษทั้งเพลง เช่นเพลง Heaven is real, เพลง Paradise เพลง Yes, I do ในอัลบั้ม Songs From Different Scenes 1 (2545) และ เพลง Who, What, When, Where, Why ในอัลบั้ม Million Ways To Love Part 1 (2547)

เพลงของบอย โกสิยพงษ์ยังนิยมตั้งชื่อภาษาอังกฤษควบคู่ไปกับชื่อภาษาไทยถึง 38 เพลงใน 6 อัลบั้มดังนี้

1. อัลบั้ม Rhythm & Boyd (2538)

1. เก็บดาว (Stars)
2. ข่าวของเธอ (Her news)
3. คดั่ง (Mad)
4. คืบนี้ (Slowly)
5. จะเก็บเธออยู่ในใจเสมอ (Always)
6. เจ้าหญิง (Princess)
7. ดอกไม้ (Flowers)
8. รักคุณเข้าแล้ว (Falling in love)
9. ฤดูที่แตกต่าง (Seasons Change)
10. ลมหายใจ (You are my everything)

2. อัลบั้ม Simplified (2539)

11. พยาน (Witness)
12. ภาพเก่าๆ (Same old picture)

13. ห่างไกลเหลือเกิน (So far away)
14. อยากจะขอ (Wish)
15. ขอบพระคุณ (Love & Respect)
16. เจ็บตรงไหน (Kiss You There)
17. ฉันทำทุกๆ อย่างให้เธอมีความสุข (Everything for you)
18. ถ้าฉันไม่ตื่น (If I die)
19. เทียงคืน (Midnight)
20. ในคืนที่เราจะเจอกันครั้งแรก (That night)

3. อัลบั้ม Request นักร้อง รัตเกล้า อามระดิษ (2541)

21. โปรดเถอะ (Please)
22. วันที่สวยงาม (Beautiful day)
23. วันใหม่ (A new day)

4. อัลบั้ม Era วง P.O.P (2541)

24. รักของเธอมีจริงหรือเปล่า (Real love ?)

5. อัลบั้ม Songs From Different Scenes 1 (2545)

25. เมื่อวันที่ยังได้พบเธอ (The day I met you)
26. สัญญา (Connected)

6. อัลบั้ม Rhythm Boyd Eleventh (2549)

27. คำถามโง่ๆ (Whenever I see her)
28. จะทำยังไง (What will I do)
29. ฉันดีใจที่มีเธอ (I'm glad)
30. ที่ฉันรู้ (That's all I know)
31. เธอไม่เคยเปลี่ยน (Two steps)
32. เพื่อนเก่า (Old friend)
33. สมมติ (What if)

34. สีเทา (Gray)
35. อย่าเพิ่งไป (Please don't go)
36. อย่าให้ฉันรอเลย (Over the hill)
37. กิเลสตัณหา (Lust)
38. ใกล้เคียงสวรรค์ (Just like heaven)

นอกจากนั้นยังปรากฏเพลงที่มีเนื้อเพลงภาษาไทยแต่ใช้ชื่อเพลงภาษาอังกฤษเพียงอย่างเดียวจำนวน 6 เพลง ได้แก่

1. เพลง I'm Free อัลบั้ม Simplified (2539)
2. เพลง Now & Forever อัลบั้ม Simplified (2539)
3. เพลง Home อัลบั้ม Home Single (2540)
4. เพลง Pass the love forward อัลบั้ม Songs From Different Scenes 3 (2547)
5. เพลง Live & Learn อัลบั้ม Million Ways To Love Part 1 (2547)
6. เพลง YooHoo อัลบั้ม BOYdPod (2551)

จากตัวอย่างที่กล่าวมาทั้งหมดจะเห็นได้ว่าเพลงของบอย โกสิยพงษ์มีวรรณศิลป์ที่มีความโดดเด่นหลายประการคือ การใช้วรรณศิลป์, การใช้คำซ้ำ, การสร้างคำใหม่, คำที่มีความถี่ในการใช้สูง, การใช้ความเปรียบที่ต้องอาศัยส่วนขยาย, การตั้งชื่อเพลง

การใช้วรรณศิลป์นั้นบอย โกสิยพงษ์ใช้บุคลาธิษฐาน, ปฏิพจน์, สัญลักษณ์, อติพจน์, อุปมาและอุปลักษณ์

นอกจากนั้นแล้วบอย โกสิยพงษ์ยังนิยมสร้างคำใหม่ขึ้นมาเพื่อใช้ในเพลง โดยมิลักษณะการสร้างคำอยู่ 3 ลักษณะคือ การสร้างคำใหม่โดยเทียบเคียงกับคำเดิมที่ใช้อยู่เป็นปกติ, การสร้างคำใหม่โดยไม่ต้องเทียบเคียงกับคำเดิม, การสร้างคำใหม่โดยการเปลี่ยนความหมายการสร้างคำใหม่ในเพลงของบอย โกสิยพงษ์ นอกจากจะทำให้เพลงมีความไพเราะแล้ว ยังทำให้เพลงมีความเด่นและน่าสนใจมากขึ้น

คำที่มีความถี่ในการใช้สูงก็เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่สามารถสะท้อนวันลีลาของผู้ประพันธ์ได้จากการศึกษาพบว่าบอย โกสิยพงษ์มีการใช้คำว่า “เปลี่ยน” ในเพลงถึง 39 เพลง ซึ่งคำว่า “เปลี่ยน” ของบอย โกสิยพงษ์สามารถสื่อความหมายได้หลายรูปแบบ นอกจากนั้น คำว่า “เปิด” ก็เป็นอีกคำหนึ่งที่มีความถี่ในการใช้สูงคือปรากฏในเพลงถึง 23 เพลง และยังมีการใช้คำอื่น ๆ ที่

เกี่ยวข้องสัมพันธ์กับคำว่า “เปิด” เช่นคำว่า “ปิด”, “ประตู”, “หน้าต่าง”, “เข้ามา” และ “ออกไป” อีกด้วย

การใช้ความเปรียบในเพลงของบอย โกสิยพงษ์ก็มีลักษณะพิเศษเช่นกัน กล่าวคือบอย โกสิยพงษ์มักจะเลือกคำที่นำมาเปรียบเทียบตามความคิดของเขาเอง ทำให้ผู้ฟังไม่สามารถเข้าใจจุดประสงค์ในการใช้ความเปรียบนั้นได้ทันที ความเปรียบของบอย โกสิยพงษ์จึงต้องมีส่วนขยายเพื่ออธิบายให้ชัดเจนขึ้น

เพลงของบอย โกสิยพงษ์ยังมีการซ้ำคำปรากฏอยู่เป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะการซ้ำคำแบบคำเดียวในตำแหน่งต้นวรรคซึ่งเป็นรูปแบบที่พบในเพลงถึง 51 เพลง นอกจากนั้นยังพบการซ้ำคำในรูปแบบอื่น ๆ ได้แก่การซ้ำคำแบบคำเดียวในตำแหน่งท้ายวรรค การซ้ำคำแบบคำเดียวในตำแหน่งที่ไม่แน่นอน และการซ้ำคำแบบคำคู่

นอกจากนั้นการตั้งชื่อเพลงของบอย โกสิยพงษ์ยังมีลักษณะเฉพาะคือการตั้งชื่อเพลงโดยใช้วลีและประโยคขนาดยาว อีกประการหนึ่งคือการตั้งชื่อเพลงภาษาอังกฤษคู่ไปกับชื่อภาษาไทยถึง 38 เพลงและมีการใช้ชื่อเพลงภาษาอังกฤษอย่างเดียวจำนวน 6 เพลง